Co se smí a nesmí

při využívání obsahu na internetu

ringier axel springer

mediální skupina mafra

economia

Preambule:

Účelem tohoto textu je srozumitelný výklad<u>, jak si lze na webu chránit obsah,</u> ale současně také, jak lze v souladu se zákony využívat cizí obsah – ať už se publikování věnujete v rámci obchodní činnosti, nebo jako blogger či jednotlivec.

Tento dokument se rozhodli svou autoritou zaštítit významní poskytovatelé zpravodajství v České republice, neboť věří, že i tyto otázky jsou součástí tématu odpovědnosti médií.

Prohlašují, že ho považují sami pro sebe za závazný a že se jím budou řídit při využívání cizího obsahu.

Naší primární ambicí je poučení široké i odborné veřejnosti, kultivace právního povědomí o skutečné hodnotě obsahu, o šíření informací a v konečném důsledku tedy i prospěch celé společnosti.

Chceme ukázat, že obě strany jedné mince – ochrana práv tvůrců a svoboda šíření informací – je možno skloubit tak, aby to vyhovovalo veřejnosti i vydavatelům.

Myslíme, že i zde platí Zlaté pravidlo: "Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim"

Tento dokument je "release candidate" verze pravidel. Tedy - jsou skoro hotová a vyžadují testování širší komunitou. Uvítáme podněty od kohokoli, koho se problematika týká. Přivítáme rovněž další zájemce z řad majitelů obsahu, kteří by se chtěli k dokumentu svým podpisem připojit. Kontaktní emailová adresa je: <u>pravidla@ctk.cz</u>

1. Respektujte autory

Podle zákona je obsah (ať už textové, obrazové, grafické, zvukové či jakékoli jiné dílo), který je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti, autorským dílem. Jako takový je obsah chráněn a autoři či jiní držitelé práv to obvykle na svém webu jasně říkají. Chce-li tedy jejich díla používat někdo další nad rámec osobní potřeby anebo citace do vlastního díla, musí mít k tomu souhlas držitele práv (tedy zpravidla autora nebo vydavatelství).

2. Citujte, prosím. Podle pravidel

Je legální, pokud se rozhodnete citovat úryvek z cizí zveřejněné zprávy do svého vlastního díla (to zvýrazněné, je důležité - není možno jen vystřihnout větu a nic dalšího k ní nepřidat, musí jít o citaci do vlastního díla). Pozor ale na to, že citovat lze pouze v odůvodněné míře. Je také nutno vždy uvést autora, je-li znám, a zdroj, odkud bylo čerpáno – to není dobročinnost, ale zákonná povinnost. Z povahy věci není možné "citovat úryvek" fotografie, grafiky (zákon zakazuje je jakkoli modifikovat, to by bylo porušení autorských práv), ale je možno použít část videa (bez jakýchkoli jiných zásahů, než je zkrácení do vlastního díla).

3. Inspirujte se, parafrázujte, ale nekopírujte

Zákony autorům umožňují, aby se při psaní vlastního díla inspirovali námětem zprávy, obsahu (díla) někoho jiného. Je možno i text parafrázovat. Ale pozor na to, co se parafrází ve skutečnosti míní. Kopírování odstavců a vynechání každého druhého či přeskládaný slovosled není parafráze, ale krádež. U parafráze zprávy, která je autorským dílem, je nezbytné uvést původní zdroj, stejně jako u citace, jinak je to plagiát. Pokud se inspirujete u někoho jiného, výsledkem vašeho snažení musí být prokazatelně nové dílo.

4. Kolik, kolikrát a jak pravidelně?

Při využívání obsahu jiných autorů je v případech uvedených výše hodně důležité, jak často a v jakém množství se to děje. Zjednodušeně řečeno: Je velký rozdíl, pokud někdo z práce druhých čerpá soustavně a ve velkém, nebo pokud někdo využije jednorázově, pro svou potřebu a nekomerční účel převzatou informaci a dodrží přitom všechna pravidla.

5. Používání hyperlinků

V digitálním prostředí je "obsahem" či "zprávou", která někomu patří, třeba už i titulek, nebo perex (krátké shrnutí obsahu zprávy), zobrazený v podobě tzv. aktivního linku. Kdy se při linkování chováte správně a poctivě a naopak, kdy už je tato hranice překročena?

- a) Správné linkování: Je vhodné do svého autorského materiálu v rámci citace nebo kritiky doplnit i aktivní přímý link na původní zdroj informace
- b) "Linkomaty": Pokud někdo soustavně a bez souhlasu (pokud jej držitel práv ve svých podmínkách vyžaduje) do webové stránky, mobilní aplikace, nebo jiného prostředí vkládá titulky (anebo části zpráv) s linky (anebo dokonce bez nich) na webové stránky třetích stran, porušuje zákony (a nejen ten autorský). Tím spíš, pokud na takové službě navíc sám vydělává nebo se vydělávat snaží

6. I databáze někomu patří

Webová stránka zpravidla bývá nejen souborným autorským dílem, ale současně také databází. Zákon tudíž výslovně zakazuje, aby někdo bez svolení majitele takový obsah či jeho podstatnou část využíval pro jinou, než osobní potřebu, nebo vědecké či vyučovací účely.

7. Když o události píší média

Zvláštní okolností, která při přebírání zpráv může nastat, je takzvaná "zpravodajská licence". Je možné v odpovídající míře zveřejnit či správně citovat **zpravodajství o aktuální události** z jiných médií. Nejde-li o citaci do vlastního díla, je třeba dát pozor na to, zda přebírání původních zpráv na svých webových stránkách či jiným způsobem výslovně nezakázal původní autor nebo vydavatel. A opět platí pravidlo o uvádění citace, autora, resp. původního zdroje.

8. Kde končí benevolence a začíná nekalá soutěž

Může se stát, že se někdo svévolně rozhodne nejen porušit uznávaná pravidla, ale navíc chce na nepovoleném přebírání obsahu jiných začít vydělávat. Třeba tím, že nelegálně zveřejňuje části nebo celé zprávy, které mu nepatří, přičemž na webové stránky navíc umístí i reklamu. Pak porušuje nejen autorský zákon, ale i předpisy zakazující nekalou soutěž.

V Praze dne 4. 4. 2012

Česká tisková kancelář

Jiří Majstr Generální ředitel

Ringier Axel Springer CZ a.s.

Libuše Šmuclerová Generální ředitelka

Centrum Holdings s.r.o.

Andreas Demuth Generální ředitel

MAFRA, a.s.

Johannes Werle Generální ředitel

Economia, a.s.

Petr Babický

Generální ředitel

aplusish

A A